

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. відділу докторантури та аспірантури

Олександр ВОЛКОВ

_____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ В СЕРВІСНОМУ СЕГМЕНТІ
МОРСЬКОГО ТРАНСПОРТУ»

Ступінь вищої освіти	доктор філософії
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Кафедра	«Менеджменту та економіки морського транспорту»

Одеса - 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Управління та адміністрування в сервісному сегменті морського транспорту» розроблена відповідно до освітньої програми підготовки доктор філософії «Менеджмент морської галузі»

Розробник: Олена СЕНЬКО, д.е.н., професор

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри «Менеджмент та економіка морського транспорту» Національного університету «Одеська морська академія»

Протокол від «26» серпня 2024 р. № 1

Завідувач кафедри

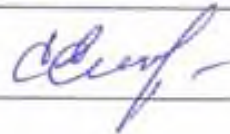
Сотниченко Л.Л.

Секретар кафедри

Кузьменко К.М.

Гарант ОНП

Сенько О.В.

1. Загальний опис навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни є надання здобувачам поглиблених знань з питань управління та адміністрування в сервісному сегменті морського транспорту, організаційно-правових форм підприємств сервісного сегменту в умовах ринкової економіки, формування теоретичної та методологічної бази, необхідної для вільного володіння сучасними методиками управління та адміністрування, планування діяльності підприємств, а також опанування основних підходів щодо вибору, обґрунтування, та реалізація найбільш ефективних рішень та знань з управління та адміністрування на підприємствах сервісного сегменту морського транспорту, практичних навичок їх застосування у різних напрямках діяльності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є дослідження закономірностей управління та адміністрування у сервісному сегменті морського транспорту.

Дана дисципліна включає в себе: сучасні дослідження в області управління та адміністрування на морському транспорті; розглядає поняття сервісу на морському транспорті, поняття світовий сервісний ринок, еволюційний розвиток сервісного ринку. Чинники що впливають на діяльність та коливання на сервісного ринку. Сучасні тенденції розвитку сервісного ринку,. діяльність організацій сервісного сегменту морського транспорту; окремо розглядає функції та діяльність експедиторських компаній, сюрвеєрських, логістичних, агентських, бункеровальних та інших, які забезпечують сервісну складову на морському транспорті. надає можливість ознайомитись з особливостями їх діяльності з точки зору права та безпосередньо функціональної складової, кон'юнктура міжнародного сервісного ринку. В дисципліні розглядається міжнародна практика відносно сервісного сегменту морського транспорту. Дисципліна дає уявлення про місце, значність, та взаємозв'язок діяльності організацій сервісного сегменту, їх роль та місце в діяльності портового бізнесу, а також морського транспортного комплексу держави у цілому. Окремо розглянуто стивідорний бізнес, як вагома частина сервісного сегменту національного транспортного комплексу країни. Інтеграція підприємств сервісного сегменту до світового ринку транспортних послуг. Напрями та тенденції розвитку сервісних компаній, інтеграційні процеси щодо адаптації до світового ринку сервісних послуг. А також інноваційні підходи до управління та адміністрування в організаціях сервісного сегменту морського транспорту.

Передумови для вивчення освітнього компоненту: всі дисципліни загальноосвітньої та професійної підготовки магістра.

Програма курсу «Управління та адміністрування в сервісному сегменті морського транспорту» сприяє засвоєнню універсальних і професійних компетенцій, що в свою чергу буде сприяти соціальній мобільності і успішності на ринку праці відповідно до міжнародних і національних вимог.

Програма складено відповідно до вимог освітньо-наукової програми «Менеджмент морської галузі» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 073 Менеджмент

Мова навчання *українська*

Статус дисципліни *вибіркова*

Навчальна дисципліна забезпечує набуття перелічених нижче компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.

Компетентності:

ЗК01. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел .

СК05. Здатність до організації та проведення інноваційних комплексних проектів, включаючи власні оригінальні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику в менеджменті морської галузі.

СК06. Здатність ідентифікувати, формулювати та/або вирішувати наукові або практичні проблеми в менеджменті морської галузі.

Програмні результати навчання:

РН01. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи

РН05 Глибоко розуміти загальні принципи та методи управлінських наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері менеджменту та у викладацькій практиці.

РН06. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження з менеджменту та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми; складати пропозиції щодо фінансування досліджень та/або проектів..

РН10. Демонструвати навички розв'язання системних проблем ефективного розвитку морської галузі за обмеженнями стійкого нарощування виробничого потенціалу на національному та підприємницькому рівнях.

Кількість кредитів *ЄКТС 5 кредитів*

Форма підсумкового контролю *іспит*

2. Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Успішне завершення програми навчальної дисципліни «Управління та адміністрування в сервісному сегменті морського транспорту» передбачає здобуття здобувачем наступних результатів навчання.

знати та розуміти

- концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності.

- сутність управління та адміністрування компаній сервісного сегменту морської транспортної індустрії;

- сучасні принципи управління та адміністрування сервісних підприємств;

- умови ціноутворення у сервісному сегменті;

- сутність і види мотивування у сервісних компаніях;

- інструментарій управління та адміністрування сервісних компаній;

- сутність діяльності агентських компаній у морських та внутрішніх водних портах;

- сутність економічної діяльності експедиторських компаній;

- принципи та умови управління сюрвеєрною діяльністю у портах;

вміти:

- застосовувати спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики.

- здійснювати критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей.

- застосовувати адміністративні інструменти функціонування підприємств сервісного сегменту морської транспортної індустрії;

- здійснювати започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності.

- розробляти, економічно обґрунтовувати та організаційно забезпечувати стратегічні, тактичні та оперативні рішення щодо управління підприємствами сервісного сегменту морської транспортної індустрії;
- вільно спілкуватися з питань управління та адміністрування компаніями сервісного сегменту на національному та глобальному рівнях;
- демонструвати здатність проведення обґрунтування рішення щодо засобів підвищення ефективності підприємств сервісного сегменту морського транспорту.

комунікація:

- використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях.

відповідальність і автономія:

- демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності;
- здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

3. ПРОГРАМА, СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Навчальне навантаження (години)		
	Кількість аудиторних годин *	Лекції	Практичні (семінарські)
Тема 1. Сервісний сегмент як частина морської транспортної індустрії	2	2	
Тема 2. Сучасні складові та компоненти поняття сервісного сегменту морського транспорту	4	2	2
Тема 3. Принципи та критерії формування попиту у сервісному сегменті	4	2	2
Тема 4. Система ціноутворення на підприємствах сервісного сегменту	4	2	2
Тема 5. Стратегії розвитку підприємств сервісного сегменту морської транспортної індустрії	4	2	2
Тема 6. Формування прибутку компаній сервісного сегменту	4	2	2
Тема 7. Управління результативністю функціонування компаній у сервісному сегменті	4	2	2
Тема 8. Оподаткування підприємств сервісного сегменту	4	2	2
Тема 9. Мотивування та винагорода персоналу сервісних компаній	4	2	2
Тема 10. Особливості агентської діяльності в національній портовій системі	4	2	2
Тема 11. Стивідорна діяльність, особливості, проблеми та перспективи	4	2	2
Тема 12. Адаптування експедиторської діяльності до стандартів світового фрахтового ринку	4	2	2

Тема 13. Особливості управління та адміністрування сюрвеєрськими компаніями	4	2	2
Тема 14. Інструментарій управління та адміністрування в компанії сервісного сегменту морського транспорту	4	2	2
Тема 15. Особливості інвестування в сервісному сегменті морського транспорту	4	2	2
Тема 16. Доцільність інноваційних підходів у сервісному сегменті морської транспортної індустрії	4	2	2
Всього аудиторних годин	62	32	30
Самостійна робота (години) з них на виконання індивідуального завдання	88		
Загальний обсяг годин навчальної дисципліни	150		

4. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№	Назва теми
1	Світовий сервісний сегмент морського транспорту, тенденції, та напрями розвитку
2	Національний ринок сервісного сегменту морського та внутрішнього водного транспорту
3	Сервісний сегмент, як напрямок розвитку морського транспорту України
5	Портова система, як основа морського транспортного комплексу
6	Принципи надання стивідорних послуг. Форми та інструментарій взаємодії з державою стивідорних компаній
7	Управління та адміністрування в компаніях експедиторської діяльності. Ринок експедиторських послуг в Україні.
8	Світовий та національний досвід діяльності морських сюрвеєрів
9	Адміністрування та управління у сервісному сегменті морського транспорту
10	Адміністративні державні інструменти у сервісному сегменті
11	Управління ефективністю та результативністю функціонування компаній сервісного сегменту
12	Напрями інноваційної діяльності у сервісному сегменті..
13	Інноваційні підходи к управлінню компаніями сервісного сегменту морського транспорту
14	Адміністрування на морському транспорті, портова система на прикладі АМПУ
15	Світовий досвід управління та адміністрування на підприємствах сервісного сегменту провідних портів

5. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота призначена для поглиблення, розширення і закріплення теоретичних знань, отриманих на лекціях. Вона допомагає набути навички самостійної роботи з довідковою, навчальною і науковою літературою, державними і галузевими стандартами; підвищити якість самостійної проробки студентами навчальної інформації шляхом її конкретизації і цілеспрямованості.

Види самостійної роботи:

1. Робота по опрацюванню лекційного курсу.
2. Робота по вивченню окремих розділів курсу, не висловлюваних при читанні лекцій (що задаються викладачем).

3. Виконання практичних завдань, заданих викладачем.
4. Підготовка до лабораторних/семінарських/практичних/тренажерних занять;
5. Виконання індивідуальних завдань (рефератів, аналітичних оглядів, перекладів, контрольних робіт, розрахункових, графічних та розрахунково-графічних робіт, курсових робіт (проектів).

Перелік тем,винесених на самостійне вивчення:

№ з/п	Назва теми
1	Економічна характеристика сервісних компанії як об'єкта управління.
2	Особливості планування діяльності компаній сервісного сегменту
3	Міжнародні організації з сервісної діяльності на транспорті
4	Національне законодавство і регламенти в національній морській індустрії
5	Особливості керування компаніями сервісного сегменту морської транспортної індустрії
6	Загально світові тенденції розвитку сервісного сегменту
7	Інвестиційна діяльність національних та міжнародних сервісних компаній
8	Підготовка та розвиток фахівців для сервісного сегменту
9	Прийняття управлінських рішень в сервісному сегменті морського транспорту, алгоритм, критерії та обґрунтування
10	Тактичні та оперативні рішення щодо управління підприємствами сервісного сегменту морської транспортної індустрії;

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Студенти опановують зміст навчальної дисципліни у наступних видах навчальної роботи: опрацювання лекційних матеріалів; підготовка до семінарських занять; надання відповідей на тести по темам курсу; розв'язання задач на семінарських заняттях; виконання курсової роботи.

Поточне оцінювання студентів здійснюється у вигляді демонстрації їх результатів навчання та оцінювання: усної відповіді на питання лекційного курсу або тестування знань з певного розділу (теми) або з певних окремих питань лекційного курсу; розв'язання задач, вправ, виконання певних розрахунків тощо; виступу на практичних заняттях.

Підсумковий контроль проводиться для оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни з урахуванням результатів поточного контролю. Форма підсумкового контролю: *іспит*.

Методи демонстрації результатів навчання за навчальною дисципліною

№ п/п	Результати навчання за навчальною дисципліною	Методи демонстрації
1	знати концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності. сутність економічного аналізу діяльності компаній сервісного сегменту морської транспортної індустрії	Усна відповідь на питання лекційного курсу, участь в дискусії. Розв'язання задач, вправ, виконання певних розрахунків, виступ на семінарських заняттях з аналітичним оглядом, ессе,
2	розуміти сутність управління та адміністрування компаній сервісного сегменту морської транспортної індустрії	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на семінарських заняттях з аналітичним, оглядом стандартизовані тести

3	знати сучасні принципи управління та адміністрування сервісних підприємств	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на семінарських заняттях з аналітичним оглядом, есе
4	розуміти умови ціноутворення у сервісному сегменті	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на семінарських заняттях з рефератом, есе, презентації результатів виконаних завдань
4	знати сутність і види мотивування у сервісних компаніях	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на заняттях з есе, участь в дискусії
5	знати та розуміти інструментарій управління та адміністрування сервісних компаній	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на семінарських заняттях з докладом
6	знати сутність діяльності агентських компаній у морських та внутрішніх водних портах;	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на заняттях з есе, презентації результатів виконаних завдань, стандартизовані тести
7	знати сутність економічної діяльності експедиторських компаній	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на семінарських заняттях з рефератом, есе, презентації результатів виконаних завдань
8	знати та розуміти принципи та умови управління сюрвеєрної діяльності у портах	Виступ на семінарських заняттях з аналітичним оглядом, есе
9	знати та розуміти сутність економічною діяльності агентських компаній у морських та внутрішніх водних портах;	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на семінарських заняттях з аналітичним оглядом, есе, стандартизовані тести
10	знати принципи та умови економічного розвитку сюрвеєрної діяльності у портах	Розв'язання задач, вправ, виконання певних розрахунків, виступ на семінарських заняттях з аналітичним оглядом, есе, презентації результатів виконаних завдань
11	вміти застосовувати спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики.	Виступ на семінарських заняттях з аналітичним оглядом, есе. Розв'язання задач, вправ, виконання певних розрахунків.
12	вміти застосовувати методичні економічні інструменти функціонування підприємств сервісного сегменту морської транспортної індустрії	Виступ на семінарських заняттях з аналітичним оглядом, есе, презентації результатів виконаних завдань
13	вміти здійснювати критичний аналіз та пошук резервів підвищення ефективності функціонування компаній сервісного сегменту	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на семінарських заняттях з аналітичним, оглядом стандартизовані тести

14	вміти здійснювати критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей	Виступ на семінарських заняттях з аналітичним оглядом, есе, презентації результатів виконаних завдань
15	вміти застосовувати адміністративні інструменти функціонування підприємств сервісного сегменту морської транспортної індустрії	Виступ на семінарських заняттях з аналітичним оглядом, есе
16	вміти здійснювати започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності.	Виступ на семінарських заняттях з аналітичним оглядом, есе, презентації результатів виконаних завдань
17	вміти розробляти, економічно обґрунтовувати та організаційно забезпечувати стратегічні, тактичні та оперативні рішення щодо управління підприємствами сервісного сегменту морської транспортної індустрії	Розв'язання задач, вправ, виконання певних розрахунків, виступ на семінарських заняттях з аналітичним оглядом, есе,
18	вміти вільно спілкуватися з питань управління та адміністрування компаніями сервісного сегменту на національному та глобальному рівнях	Виступ на семінарських заняттях з аналітичним оглядом, есе, презентації результатів виконаних завдань
19	вміти демонструвати здатність проведення обґрунтування рішення щодо засобів підвищення ефективності підприємств сервісного сегменту морського транспорту	Виступ на семінарських заняттях з аналітичним оглядом, есе, презентації результатів виконаних завдань

7. Схема нарахування балів за навчальною дисципліною

Шкала оцінювання ВНЗ	Національна оцінка	Критерії оцінювання
А	відмінно	Здобувач проявляє особливі здатності, уміє самостійно добувати знання, без допомоги викладача знаходить і обробляє необхідну інформацію, уміє використовувати набуті знання й уміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні дарування й похитості
В	дуже добре	Здобувач вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно вирішує справи й завдання в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначно
С	добре	Здобувач уміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; у цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є істотні, підбирати аргументи для підтвердження думок

D	задовільно	Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання й розуміння основних положень; за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких значна кількість істотних
E	достатньо	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні вище початкового, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
FX	не задовільно	Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу

8. Питання для підсумкового контролю (іспит)

1. Сервісний сегмент як частка морської транспортної індустрії
- 2.Складові морської індустрії.
- 3.Поняття сервісу на морському транспорті.
- 4.Поняття світовий сервісний ринок.
- 5.Еволюційний розвиток сервісного ринку.
- 6.Чинники впливаючи на діяльність та коливання на сервісному ринку. Сучасні тенденції розвитку сервісного ринку.
- 7.Кон'юнктура міжнародного сервісного ринку. Транспортний комплекс країни.
- 8.Національний сервісний транспортний сегмент.
- 9.Сучасні складові та компоненти поняття управління та адміністрування сервісного сегменту морського транспорту
- 10.Транспортна сервісна інфраструктура держави.
- 11.Види компаній сервісного сегменту.
- 12.Форми взаємодії різних компаній.
- 13.Техніко-економічні особливості видів діяльності на морському транспорті.
14. Особливості стивідорної діяльності.
- 15.Управління та адміністрування в агентської діяльності.
- 16.Особливості експедиторської діяльності.
- 17.Сюрвеєрний бізнес у морської сервісної індустрії.
- 18.Принципи та критерії формування попиту у сервісному сегменті
- 19.Попит на сервісні послуги.
- 20.Формування вантажопотоків як джерело попиту.
- 21.Глобалізація світової економіки, як передумова формування попиту на послуги.
- 22.Критерії розподілення світових вантажопотоків.
23. Система ціноутворення на підприємствах сервісного сегменту
24. Основні функції ціноутворення. Цінова політика підприємства.
25. Система цін та її класифікація у сервісному сегменті.
26. Ринкові фактори ціноутворення. Якість послуг на ринку сервісу. Міжнародний досвід функціонування підприємств сервісного сегменту
27. Стратегії розвитку підприємств сервісного сегменту морської транспортної індустрії
28. Інтеграція підприємств сервісного сегменту до світового ринку транспортних послуг.
29. Напрями та тенденції розвитку стивідорних компаній.
30. Особливості національних сюрвеєрних компаній.
31. Перспективи агентської діяльності на національному ринку.
32. Формування прибутку компаній сервісного сегменту
33. Доходи підприємств сервісного сегменту.
34. Прибуток як економічна і фінансова категорія.
35. Джерела формування прибутку.
36. Напрями використання прибутку у морської індустрії.

37. Форми власності сервісних компаній Правове регулювання діяльності компаній.
 38. Міжнародний досвід використання прибутку.
 39. Управління результативністю функціонування компаній у сервісному сегменті
 40. Ефективність діяльності підприємств сервісного сегменту морської індустрії.
- Фактори які впливають на ефективність функціонування компаній.
41. Перспективні напрями підвищення ефективності підприємств сервісного сегменту морської індустрії.
 42. Оподаткування підприємств сервісного сегменту
 43. Економічна сутність податків і їх класифікація.
 44. Податкова система і податкова політика.
 45. Оподаткування прибутку підприємств.
 46. Особливості оподаткування підприємств сервісного сегменту морської транспортної індустрії.
 47. Мотивування та винагорода персоналу сервісних компаній
 48. Інвестиції в розвиток людського капіталу на морському транспорті.
 49. Оцінка людського капіталу та ефективності інвестицій у його розвиток на морському транспорті.
 50. Система мотивування персоналу компаній сервісного сегменту.
 51. Ринок праці робітників морської індустрії.
 52. Сутність та особливості інвестування на морському транспорті
 53. Особливості управлінського рішення сервісного сегменту
 54. Внутрішня та зовнішня середовище прийняття рішень в умовах морського транспорту.
 55. Стратегічне та оперативне планування діяльності компаній сервісного сегменту.
 56. Економічна сутність інновацій та інноваційного процесу.
 57. Доцільність інноваційних підходів у сервісному сегменті морської транспортної індустрії
 58. Обґрунтування доцільності інвестицій
 59. Інновації у морській індустрії
 60. Сутність та особливості інвестування на морському транспорті

9. Рекомендована література

1. Гринів Н.Т., Скопцов К.В., Петренко О.І. Розвиток морських портів: світові практики та основні уроки. *Економіка та суспільство*. Випуск 40. 2022. URL: <file:///C:/Users/youli/Downloads/1491-.pdf>
2. Бадерко, В. О., Колосова, П. А., &Москвіченко, І. М. (2024). Сучасний погляд на рівень інноваційного розвитку в Україні. *Розвиток методів управління та господарювання на транспорті*, 2(87). URL: <https://www.daemmt.odessa.ua/index.php/daemmt/article/view/521>
3. Дем'янченко А.Г., Сотниченко Л.Л. Вдосконалення організаційно-економічного механізму управління розвитком підприємств морської галузі : монографія. Одеса: НУ«ОМА», 2017. 325 с
4. Миусов М.В., Примачева Н.Н, Фрасинюк Т.І., Сенько О.В. и др. Економіко – правові аспекти ефективного функціонування морської транспортної індустрії / монографія. за заг. наук. ред. : М.В.Миусов, М.Т. Примачев, О.Н. Шемякин. Одесса : НУ «ОМА», 2017. 316 с.
5. Примачова Н.Н., Сенько О.В., Фрасинюк Т.І. Антикризисное управління в торговельному судноплаванні. Підручник. Одеса : Видавництво «ВМВ», 2015. 306 с.
6. Сенько О.В. Організаційно-економічний механізм параметричного управління морською транспортною індустрією. *Монографія*. Чернівці: ЧНТУ, 2019. 310 с.
7. Фрасинюк Т.І. Система забезпечення стійкості розвитку підсистем морської транспортної індустрії : монографія. Одеса : ІнформІздат, 2017. 303 с.

10. Інформаційні ресурси в інтернеті

1. Національна бібліотека України ім. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/901>
2. Освіта.ua. Менеджмент. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/management/>
3. TRADING ECONOMICS. URL: <https://tradingeconomics.com>
4. Офіційний сайт державної служби статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua>
5. Центр транспортних стратегій. <http://cfts.org.ua/analitics>
6. Офіційний сайт Міністерства інфраструктури України. URL : <http://www.mtu.gov.ua>.
7. Державна служба морського та внутрішнього водного транспорту України: URL: <https://marad.gov.ua/ua>
8. Закон України "Про морські порти України"(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 7, ст.65). Верховна Рада України. 2013. URL : <https://xn--80aagahqwiybe8an.com/ukrajiny-zakony/zakon-ukrajini-pro-morski-porti-ukrajini.html>
9. Стратегія розвитку морських портів України на період до 2038 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/548-2013-%D1%80#n11>
10. Центр транспортних стратегій. URL: https://cfts.org.ua/news/2019/01/23/v_2018_godu_obyem_gruzoperevozok_sokratilsya_na_2_51321
11. Інформація про водний транспорт України. URL: <https://mtu.gov.ua/content/informaciya-pro-vodniy-transport-ukraini.html>
12. Світовий ринок фрахту. URL: <http://www.apk-inform.com/ru/exclusive/topic/>.
13. Офіційний сайт журналу "Порти України". URL: <http://portsukraine.com/> 18. Review of Maritime Transport (Series). URL: [http://unctad.org/en/Pages/Publications/Review-of-Maritime-Transport-\(Series\).aspx](http://unctad.org/en/Pages/Publications/Review-of-Maritime-Transport-(Series).aspx).
14. Державне підприємство «Адміністрація морських портів України». 2024. URL: <https://www.uspa.gov.ua/>
16. Проект плану відновлення України, матеріали робочої групи «Відновлення та розбудова інфраструктури», липень 2022. С. 57- 58. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/ua/restoration-anddevelopment-of-infrastructure.pdf>